

JUBILEJ

50 GODINA OD OSNIVANJA
UDRUŽENJA BALETSKIH
UMETNIKA SRBIJE
(osnovano: 1962.)

PRVIH POLA VEKA

orchestra plus
konci vremena
orchestra 59/62

www.ubus.org.rs

Prvi javni scenski oblici baletske umetnosti u Srbiji u periodu posle Drugog svetskog rata postavili su kamen temeljac njenog daljeg razvoja i definisali visoke kriterijume srpskog baletskog stvaralaštva u budućnosti. Iza sebe su ostavili bogato umetničko nasleđe, tadašnjim baletskim predstavama proslavili našu igračku scenu, podarivši nam bogato kulturno značenje. Umetnička imena tog i tih vremena, okupljena oko baleta sa velikom posvećenošću, strasno izgarajući u želji za igrom, publikom i svetlima pozornice, prepoznala su zajedničke potrebe, ciljeve i probleme s kojima se baletska profesija, čak i tada, susretala, kao i danas.

RANE ŠEZDESETE GODINE 20. VEKA

Ranih šezdesetih godina prošlog veka, na inicijativu tada aktivnih baletskih umetnika Katarine Obradović, Jovanke Bjegojević, Milice Jovanović, Mire Sanjine, Temire Pokorni, Branka Markovića, Svetozara Dobrovoljca, Stevana Žunca, Borisa Radaka i Dragiše Đulića – osnovana je prva baletska zajednica - **Udruženje baletskih umetnika Narodne Republike Srbije**. *Osnovni ciljevi i zadaci Udruženja bili su organizovano delovanje na kulturno-umetničkom polju i zaštita profesionalnih i materijalnih interesa njegovih članova* – istaknuto je na Osnivačkoj skupštini održanoj **9. oktobra 1962. godine u Beogradu**. Udruženje je okupljalo igrače Narodnog i Savremenog pozorišta u Beogradu i Narodnog pozorišta u Novom Sadu. U to doba postojala su srodna udruženja i u drugim republikama tadašnje Jugoslavije, kao i krovno udruženje - Savez baletskih umetnika Jugoslavije, sa sedištem u Zagrebu. **Prvi predsednik Udruženja baletskih umetnika NR Srbije bila je ugledna baletska umetnica i koreograf Mira Sanjina**. Ta vrsna umetnica, svestrana ličnost širokih shvatanja, školovana kod čuvenog Kurta Josa, osoba otvorena za inovacije, bila je veoma svesna okolnosti u kojima se nedrila srpska umetnost baleta. Sanjina je imala jasne, lične stavove o bitnim pitanjima baletske profesije. Za nju balet nije bio samo atraktivna, već i ozbiljna umetnička delatnost, isticala je neophodnost kontinuiranog, sistematičnog školovanja igrača, ukazivala na nedovoljnu brojnost profesionalnih baletskih kritičara, isticala značaj angažovanja baletmajstora (uvežbača – repetitora) u pozorištu i shvatala je mogućnost i ideju stvaranja autentičnog nacionalnog baletskog izraza. Tvrdi se da se u to doba Mira Sanjina, kao predsednik Udruženja, borila i izborila za beneficirani radni staž igrača, na čiju je neophodnost ukazivala i čuvena Nina Kirsanova. U to pionirsko doba Udruženje nije imalo svoje prostorije. Članovi su se okupljali u Narodnom pozorištu u Beogradu.

Komuniciralo se uslužnim telefonom koji im je ovo Pozorište ustupalo. U takvim uslovima rada, potreba za rešavanjem životnih problema baletskih umetnika, kao jedinstvenog umetničkog staleža ujedinila je članove, pa oni uspevaju da obezbede najbolje uslove za odlazak u penziju baletskih igrača – 23 godine radnog staža za žene i 26 za muškarce. Usled prirode baletske profesije, povrede na radu ni tada nisu bile retka pojava. O zdravlju igrača tog vremena brinuli su lekari koji nisu bili samo brižni i zainteresovani profesionalci, već, često, i verna baletska publika. Ta specifična saradnja igrača i lekara pobudila je pažnju medicinskih stručnjaka koji su počeli da proučavaju specifičnosti i razlike igračkih povreda u odnosu na sportske. Članovi Udruženja popularizovali su balet tog vremena nastupajući po Srbiji s koncertima na čijem programu su bile odabrane deonice iz baletskih predstava, a s članskom kartom Udruženja moglo se slobodno ući na predstave svih pozorišta.

SEDAMDESETE I OSAMDESETE GODINE 20.VEKA

U drugoj polovini sedamdesetih godina prošlog veka kolege su za predsednika Udruženja izabrale **Vladimira Logunova**, uglednog baletskog umetnika, koreografa i pedagoga, koji je već tada stekao diplomu prestižnog Univerziteta GITIS u Moskvi. S obzirom da su im tada neka od osnovnih pitanja profesije već bila rešena, zainteresovanost članova za rad u Udruženju opada, a samostalni plesni umetnici ne procenjuju pravilno ideju udruživanja i sopstvene koristi koje mogu ostvariti kroz pripadnost strukovnom udruženju. Zahvaljujući istrajnosti pojedinaca, i u takvim okolnostima održao se kontinuitet postojanja i rada Udruženja. Početkom osamdesetih godina na čelo Udruženja dolazi velika baletska umetnica, ugledna primabalerina **Jovanka Bjegojević**.

1996. – NOVO DOBA, NOVO UDRUŽENJE

PREDSEDNICI:

1996-2000. Višnja Đorđević

2000-2004. Risto Mihić

2004-2012. Sonja Lapatanov

Na inicijativu ugledne primabalerine Baleta Narodnog pozorišta u Beogradu Višnje Đorđević, rad Udruženja obnavlja se 1996. godine, sada pod nazivom **Udruženje baletskih umetnika Srbije**. U periodu od 1996. do 2000. predsednik UBUSa je **Višnja Đorđević**. Ona vaskrsava ideju i bitnost postojanja baletske i celokupne plesne zajednice, okuplja saradnike i animira članove. Kreće se skoro ispočetka... Bez ikakvih uslova i sredstava, samo željom, velikim radom i vođeni dobrim idejama, Milica Bjelić (potpredsednik), Maja Kovačević, Zoja Begoli, Miloš Dujaković, Snježana Vje-

trović, Kosara Babić, Tamara Antonijević, Borislava Durić (članovi Predsedništva u periodu 1996-2000), sekretari Ljubica Rajković i Borivoje Marković, kao i Milica Jovanović, Milica Zajcev, Dubravka Maletić, Risto Mihić... reaktiviraju rad Udruženja pod okriljem Višnje Đorđević. Usvaja se novi Statut po uzoru na druga umetnička udruženja, regulišu se zakonski i pravni okviri poslovanja, uspostavljaju se kontakti sa baletskim asocijacijama i srodnim udruženjima u regionu, Evropi i svetu, omogućava se odlazak igrača na stručne seminare. Odbrana prava na beneficirani radni staž je ponovo jedna od glavnih tema, jer su u međuvremenu nepovoljno izmenjene zakonske regulative koje se odnose na odlazak baletskih igrača u penziju. Osnovana je prva srpska najprestižnija baletska nagrada - **Nagrada „Dimitrije Parlić“** (za najbolje koreografsko ostvarenje, prvi put dodeljena 23.10.1997. na dan rođenja velikog koreografa, dodeljuje se svake godine) i jedinstveni projekat - **Festival koreografskih minijatura**. Pokrenuta je izdavačka delatnost UBUSa. Postignut je veliki uspeh - samostalni baletski umetnici konačno nalaze adekvatno utočište u svom esnafskom udruženju, jer su prethodnih godina, sve do 1998, svoja prava mogli da ostvare samo kroz pridruživanje Udruženju estradnih umetnika Srbije. Osnovana je i **Nagrada za životno delo**, koju, od 1997. svake godine Predsedništvo UBUSa dodeljuje najminentnijim umetnicima i zaslužnim stvaraocima koji su dali trajan doprinos umetničkoj igri u najširem smislu. Dobitnika ove Nagrade ima u svim oblastima naše umetnosti – koreografi, igrači, baletski pedagozi, kritičari i teoretičari. Pod budnim okom predsednice Đorđević, uspostavljen je rad stručnih službi Udruženja, a humanitarne aktivnosti su bile jedna od osnovnih karakterističnih crta u radu ovog Predsedništva. U tim gorkim devedesetim godinama, UBUS je uspevao da prikupi pomoć za socijalno ugrožene kolege, brinuo je o penzionisanim igračima, donirao je sredstva za hirurške intervencije, često je pokretao akcije za pomoć deci iz Doma za napuštenu decu u Zvečanskoj ulici. U junu 1998. godine organizovan je Koncert baletskih umetnika čiji je prihod bio namenjen obnovi Jugoslovenskog dramskog pozorišta, stradalog u požaru. U saradnji sa Muzejem pozorišne umetnosti Srbije, pokreće se projekat *Pozorište u sećanju savremenika*, razgovori i večeri posvećeni baletskim umetnicima koji UBUS i danas organizuje. Od 1996. sve do danas UBUS, kao ozbiljna institucija kulture, iz godine u godinu umnožava svoje aktivnosti, razgranava ih i napreduje u skladu sa vremenom u kome radi. Obnovljen i ojačan UBUS u svom sastavu okuplja profesionalne igrače, koreografe, baletske pedagoge, kritičare, publiciste i teoretičare igre koji imaju zajednički cilj - da zaštite interese i unaprede baletsku profesiju, kao i da prezentuju i afirmišu sve ostale vidove umetničke igre. UBUS pažljivo posmatra potrebe igrača nove

generacije i nove plesne tendencije, ali i sa pažnjom trajno neguje sećanja na imena i dela srpskih zaslužnih umetnika prethodnih generacija.

NOVE NAGRADE

Vremenom se osetila potreba za postojanjem nagrada za interpretacije u oblasti svih vidova umetničke igre koje bi po kvalitetu bile adekvatne Nagradi „D. Parlić“. Zato su Predsedništvo (**Sonja Lapatanov, predsednik**, Smiljana Stokić, potpredsednik) i Umetničko veće UBUSa (**Ivana Milovanović, predsednik**, Anđelija Todorović, potpredsednik) 2011. godine doneli odluku o osnivanju **Nagrade „Nataša Bošković“** (za interpretaciju u oblasti baletske i neoklasične umetnosti) i **Nagrade „Smiljana Mandukić“** (za interpretaciju u oblasti savremene igre, koreodrame, performansa...). Zbog raznovrsnosti plesnih tehnika, stilova i modernih plesnih izraza savremenog doba, jasno je bilo da se ne može sve svrstati u jednu kategoriju, te da se ni zadatak interpretatora i njegov pristup plesnom zadatku ne mogu meriti istim aršinima u različitim oblastima umetničke igre. Nazivima ovih nagrada UBUS trajno čuva od zaborava imena Nataše Bošković, prve velike srpske balerine i znamenite umetnice koja je svojim izražajnim i tehnički besprekornim interpretacijama trajno zadužila našu baletsku umetnost, i Smiljane Mandukić, začetnice savremene igre u Srbiji, istraživača ovog vida umetničke igre, koreografa i pedagoga, čiji je rad dao trajan doprinos razvoju savremene igre u Srbiji.

Na inicijativu UBUSa, Narodno pozorište u Beogradu 2011. godine ustanovilo je **Nagradu „Radimir Rade Vučić“**, koja nosi ime doajena naše baletske scene, prvaka baleta Radomira Vučića, a koja se dodeljuje mladim talentovanim baletskim igračima za ostvarene solističke i glavne uloge sa repertoara Narodnog pozorišta u Beogradu.

U okviru Festivala koreografskih minijatura, od 2010. godine (14. FKM), na predlog Umetničkog veća, Predsedništvo je ustanovilo **Nagradu Ohrabrenje** koja se dodeljuje domaćim koreografima / takmičarima u finalu, sa ciljem da se celovečernjom plesnom produkcijom UBUSa podrži njihovo stvaralaštvo i da se ona premijerno prikaže u okviru programa sledećeg FKM.

ZAŠTITA TRADICIJE - KOMISIJA ZA SPOMENIKE I NAZIVE ULICA I TRGOVA

Još jedan od načina na koji UBUS čuva sećanja i odaje priznanja zaslužnim velikanima naše umetnosti ostvaren je kroz saradnju sa Sekretarijatom za kulturu Grada Beograda i Komisijom za spomenike i nazive ulica i trgova. Predsedništvo UBUSa formiralo je svoju istoimenu Komisiju koja brine o ovom značajnom segmentu rada. Članovi Komisije su Dubrav-

ka Maletić (predsednik), Višnja Đorđević i Milica Zajcev. Od 1996. do danas postavljene su spomen-ploče Smiljani Mandukić (2007.), petnaest godina nakon njene smrti, Nini Kirsanovoj i Miletu Jovanoviću (2008.), osnivačima Baletske škole „Lujó Davičó“ u Beogradu, a povodom šezdesetogodišnjice ove ustanove. Na Svetski dan igre, 29. aprila 2008. godine, u holu druge galerije Narodnog pozorišta u Beogradu svečano je otkrivena bista jednog od najznačajnijih srpskih koreografa Dimitrija Parlića. To je i prva bista u Srbiji koja je posvećena jednom baletskom umetniku. U 2011. godini, na fasadu kuće u kojoj je živela i radila, postavljena je spomen-ploča Milici Jovanović, baletskoj umetnici, istoričarki i kritičarki baleta. Sve spomen-ploče, kao i Parličeva bista, plaketa Nagrade „Dimitrije Parlić“, statueta Nagrade za životno delo, kao i nagrade Festivala koreografskih minijatura, rad su **Rista Mihića**, baletskog igrača i akademskog vajara, koji je u periodu 2000–2004. godine bio predsednik UBUSa i na čiju inicijativu su pokrenute ove UBUSove aktivnosti. Najbliži saradnici Rista Mihića, članovi Predsedništva, koji su tokom njegovog mandata svojim zalaganjima doprineli razvoju UBUSa, bili su Vera Filipović-Seferović, Ljubiša Nikolić (potpredsednik), Biserka Demiri, Radomir Vučić, Nenad Jeremić, Rosa Kuzmanović, Vera Obradović-Ljubinković (potpredsednik), Smiljana Stokić. Zalaganjem Ljubiše Nikolića i Rista Mihića UBUS je inicirao osnivanje Centra za igru – kulturno-pedagoške organizacije za rad sa baletskim studijima u cilju iznalaženja talenata i unapređenja neformalnog obrazovanja u oblasti umetničke igre na teritoriji Republike Srbije.

FESTIVAL KOREOGRAFSKIH MINIJATURA

Jedan od najvećih i najznačajnijih projekata koji UBUS uspešno realizuje već dugi niz godina jeste Festival koreografskih minijatura, a njegov nastanak plod je vizionarstva Višnje Đorđević i tima koji je sa njom revitalizovao UBUS. Zahvaljujući univerzalnom jeziku igre, popularni FKM postao je beogradski brend i bitna tačka na kulturnoj mapi regiona, Evrope i sveta. Festival je internacionalno takmičenje koreografa i njihovih premijerno izvedenih koreografija u trajanju do 10 minuta. Održava se od 1997. godine, na obe scene Narodnog pozorišta u Beogradu. Njegov osnovni cilj je da, pre svega, podstakne razvoj domaće plesne scene i našim koreografima pruži priliku i mesto da se oprobaju i u živom nastupu prikažu sopstvene ideje i originalne zamisli, što višeslojno doprinosi opštem razvoju savremene plesne misli u Srbiji. Na ovaj način publika, stručna i šira javnost dobija priliku da se neposredno uputi u trenutno aktuelne trendove, tokove i zbivanja na širokom planu savremene plesne scene danas. Tome svakako doprinosi i veliki broj stranih učesnika koji svojim prisustvom obogaćuju i

šire ideju FKMa kao mesta razmene iskustava i kreativnih ideja. Od 1997. do danas na Festivalu su se, pored predstavnika Srbije, takmičili koreografi iz Austrije, Francuske, Kanade, Portugalije, Italije, Češke, Slovačke, Švedske, Grčke, Izraela, Japana, Koreje, Amerike, Danske, Nemačke, Slovenije, Poljske, Švajcarske, Ukrajine, Hrvatske, Turske, Makedonije, Mađarske...

Tokom mandata predsednika Rista Mihića, na osnovu njegove inicijative i organizacionog tima FKMa 2002. festivalski dani obogaćeni su revijalnim programom. Uvećava se broj festivalskih dana, FKM dobija i svoj katalog, na predlog i u realizaciji Srđana Mihića, dugogodišnjeg koordinatora i fotografa Festivala.

Predsedništvo UBUSa tokom dva mandata (2004-2012.) predsednice **Sonje Lapatanov** još više unapređuje koncepciju FKM - revijalni program postaje deo festivalskog programa za izvođenje premijernih predstava, u produkciji UBUSa i FKMa, i u koprodukciji sa Narodnim pozorištem u Beogradu, Bitef teatrom - Bitef dens kompanijom (Bitef Dance Company) ili Ustanovom kulture „Vuk Karadžić“. Svesrdnim zalaganjem Sonje Lapatanov, Direkcija festivala je uspela da nagradama da i finansijski ekvivalent, pa u narednim godinama značajno raste broj učesnika iz Evrope i sveta.

Osim prve, druge i treće nagrade, petočlani Žiri FKMa dodeljuje i **Pohvale**, kao i **Plaketu „Aleksandar Izrailovski“**, koja je ustanovljena 2006. godine (10. FKM) koja čuva od zaborava ime svestranog umetnika širokog stvaralačkog opusa i utemeljivača savremenog scenskog izraza. Koreografska minijatura koju publika podrži najdužim aplauzom dobija **Nagradu publike** (dodeljuje se od 2001. godine). Od 2007. godine (11. FKM) Žiri kritike (čiji članovi su plesni i pozorišni kritičari, publicisti, novinari redakcija za kulturu...) dodeljuje **Nagradu kritike**.

Na realizaciji FKMa, od 1997. do danas, dugi niz godina, posvećeno su radili Višnja Đorđević, Zoja Begoli, Marija Janković, Milica Zajcev, Tamara Antonijević, Ivana Milovanović, Ranko Lasica, Ljubiša Nikolić, Risto Mihić, Srđan Mihić, Slavica Štrlić, Smiljana Stokić, Nelka Lazović, Sonja Lapatanov, Dalija Acin, Olga Olčan, Goran Stanić, Silvija Džunja, Marija Bajčetić, Biljana Knežević, Ana Halas, Željko Grozdanović, Milica Bezmarević, Boris Čakširan, Tatjana Pajović, Vladimir Logunov, Anđelija Todorović, Zoran Marković...

Za projekat 14. Festivala koreografskih minijatura UBUS je 2010. nagrađen **Priznanjem Zvezde grada** koje dodeljuje Agencija za evropske integracije i saradnju sa udruženjima, organizacijama civilnog društva, za najbolje projekte finansirane putem javnih konkursa koje su raspisale organizacione jedinice Gradske uprave tokom 2010. godine.

IZDAVAČKA DELATNOST

Zbog nedostatka neophodne stručne literature, kao i nedostatka monografskih zapisa o našim značajnim baletskim umetnicima, UBUS svojom izdavačkom delatnošću nastoji da promeni tu dugogodišnju negativnu društvenu pojavu smatrajući da ta njegova delatnost ima veliki značaj za sve vidove umetničke igre u Srbiji. Narednim pokolenjima igrača i koreografa trebalo bi ostaviti pisane tragove koji će svedočiti o umetničkim dometima i vrednim delima od istorijskog značaja za razvojne tokove umetničke igre u celosti. Tako UBUS čuva od zaborava znamenita i bitna dostignuća naših prethodnika. Dugi niz godina svi čelni ljudi UBUSa uviđaju neophodnost aktivnosti i savesnosti po ovom pitanju, kao i potrebu da se nadoknadi ono što nedostaje. UBUS saraduje sa *Pozorišnim novinama* Narodnog pozorišta u Beogradu.

Od 1997. godine do danas, UBUS je kao izdavač objavio:

- Monografiju *Dimitrije Parlić u našem sećau - svedočenja Parličevih savremenika* (urednik Milica Jovanović)
- Monografiju *Koreograf Dimitrije Parlić* autorke Milice Jovanović (2002.), hronološki pregled stvaralaštva Dimitrija Parlića (koreografije baleta, baleta u operama i operetama, koreografije u filmovima i dramama, režije opera)
- Knjigu *Igra odraz vremena sadašnjeg – hronika igračkih događanja na beogradskim alternativnim scenama* (1960 – 2007), autorke Milice Zajcev
- Knjigu *Igra što život znači 3, umetničke ispovesti istaknutih ličnosti beogradskog Baleta*, autorke Milice Zajcev (2012.), treći tom edicije *Igra što život znači* (urednik Ivana Milovanović)

REGIONALNA SARADNJA

Još jedan od načina na koji UBUS proširuje granice, scene i svoja delovanja je program regionalne saradnje. U okviru tog projekta, tokom drugog mandata **Sonje Lapatanov**, UBUS i Udruženje baletskih umetnika Slovenije (Društvo baletnih umetnikov Slovenije - DBUS) pokrenuli su inicijativu međunarodne saradnje na polju umetničke igre između Republike Srbije i Republike Slovenije. Nakon višedecenijske pauze, 2010. godine, na sceni Narodnog pozorišta u Beogradu, uspešno je realizovan **Novogodišnji baletski gala koncert** na kome su predstavljeni solisti Baleta Narodnog pozorišta u Beogradu i umetnici iz Slovenije. Saradnjom DBUSa i UBUSa omogućeno je gostovanje umetnika Narodnog pozorišta iz Beograda na Gala koncertu u Mariboru 2010. godine (zatim i 2013.) i učestvovanje učenika Baletske škole „Lujó Davičó“ na drugom Gaudeamus gala koncertu koji se održao u Lendavi, Slovenija, 2011. godine. Podrška i davanje inicijativa razvoju mladih talenata, kao i unapređenje edukacije pedagoškog i koreografskog kadra

je jedna od osnovnih obaveza UBUSa. Tako se ojačava i neophodna saradnja UBUSa sa Baletskom školom „Lujó Davičó“.

2004-2012. – PROFESIONALIZACIJA RADA I ZAKONSKI AKTI

U novijoj istoriji UBUSa, u periodu 2004-2012, došlo je do velikih pomaka u radu UBUSa, povećanja obima posla i ozbiljne profesionalizacije rada. U dva mandata **Sonje Lapatanov** članovi Predsedništva bili su Smiljana Stokić (potpredsednik), Srđan Mihić, Dubravka Maletić, Boris Čakširan, Biljana Knežević, Vladimir Logunov, Marija Bajčetić. Donet je veliki broj novih odluka, usvojeni novi pravilnici o raznovrsnim aspektima rada koji su uredili poslovanje UBUSa i njegovih radnih tela, sa ciljem da se UBUS uskladi sa imperativima savremenog doba. Prvi put je 2009. konstituisano Umetničko veće UBUSa - savetodavno telo, koje svojim idejama i stručnošću pospešuje rad Predsedništva, a čiji su članovi bili Ivana Milovanović (predsednik), Milica Zajcev, Anđelija Todorović (potpredsednik), Danica Arapović, Kosovka Draslar. Kancelarija UBUSa sada, po prvi put, radi tokom cele radne nedelje. Pored dugogodišnjeg sekretara Slavice Štrlić, angažuje se još jedna osoba, organizator Ivana Krsmanović.

UBUS I KOORDINACIONI ODBOR UMETNIČKIH UDRUŽENJA SRBIJE

U uslovima nepostojanja zakona koji celokupno reguliše oblast kulture, nakon skoro dve decenije nedonošenja nijedne pravne regulative koja uređuje ovu oblast (poslednji Zakon o delatnostima od opšteg interesa u oblasti kulture donet je 1992) UBUS se 2009. preko Koordinacionog odbora umetničkih udruženja Srbije, aktivno angažuje na izradi predloga i na donošenju novog Zakona o kulturi. Tako je postignuto da umetnička igra u celosti kao umetnička delatnost bude prvi put definisana na nivou zakona i podzakonskih akata. UBUS je dugi niz godina uključen u rad Koordinacionog odbora umetničkih udruženja Srbije (KOO). KOO ostvaruje kontakte sa relevantnim institucijama i pojedincima, a mnoge akcije našeg, kao i ostalih udruženja, realizovane su kroz delovanje ovog tela. UBUS je preko KOO aktivno učestvovao u radu u vezi Zakona o kulturi i podzakonskim aktima i predlozima izmena i dopuna drugih zakona koji se tiču umetnika, razmatrao sve probleme koji se tiču statusa samostalnih umetnika i umetnika uopšte, učestvovao u predlaganju članova komisija i radnih tela u nadležnim institucijama. Inicijativa za donošenje uredbe o dodeljivanju **Posebno priznanja umetnicima za vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi Srbije** pokrenuta je upravo preko KOO. **UBUS su u ovom radnom telu predstavljali i zastupali – R. Mihić, D. Maletić, S. Stokić, S. Lapatanov, A. Todorović.**

STATUS REPREZENTATIVNOG UDRUŽENJA

Na osnovu Zakona o kulturi, UBUS danas ima status reprezentativnog udruženja u kulturi na teritoriji Republike Srbije i kao takvo je jedino strukovno udruženje u oblasti baleta i ostalih vidova umetničke igre; vrši povereni posao utvrđivanja statusa i vodi evidenciju o samostalnim umetnicima, a Grad Beograd posredstvom UBUSa uplaćuje socijalno i zdravstveno osiguranje samostalnim umetnicima; UBUS je, na inicijativu Smiljane Stokić, jedan od osnivača **Organizacije za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora (PI)**, neprofitne organizacije čiji je cilj prikupljanje i raspodela interpretatorskih naknada (prva isplata naknade ikada, na ime kolektivnih prava baletskim umetnicima, isplaćena je 2010.), UBUS je uključen u rad Upravnog odbora, Skupštine PI i ostalih radnih tela ove organizacije.

ZAKON O PENZIONOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

Sva dosadašnja Predsedništva posebnu pažnju posvećivala su problemu odlaska u penziju baletskih umetnika, što predstavlja fundament egzistencije baletske profesije u Srbiji. Za rešavanje ovog problema i otklanjanje zakonske nepravde nanete našoj profesiji UBUS ulaže dugogodišnje napore iznalaženja rešenja koje bi nadležne institucije i zakonodavac prihvatili kao trajno. Institut za uporedno pravo je angažovan na izradi analize tretiranja beneficiranog staža u evropskim zemljama kao i u onima iz neposrednog okruženja. Za potrebe upoznavanja nadležnih sa ovim problemom i njegovog procesuiranja izrađena je stručna ekspertiza koja je dostavljena Ministarstvu kulture i informisanja Srbije. UBUS je 2009. godine, preko predstavnika u Koordinacionom odboru, inicirao Predlog izmene i dopune Zakona o penzionom i invalidskom osiguranju. Taj predlog je odbijen. UBUS je 2010. zajedno sa Narodnim pozorištem u Beogradu i Ministarstvom kulture i informisanja Srbije uspeo da odbrani trenutno važeće beneficije baletskih umetnika za koje je bilo planirano da se u procesu usklađivanja sa evropskim standardima preispitaju i umanje.

PARTNERSKI ODNOSI I SARADNJA

UBUS održava i uspešno razvija dugogodišnje odnose i komunikaciju sa zvaničnim institucijama kulture – Ministarstvom kulture i informisanja Republike Srbije, Sekretarijatom za kulturu Grada Beograda, Gradskom opštinom Stari grad, Narodnim pozorištem u Beogradu, Direkcijom Baleta Narodnog pozorišta u Beogradu, Srpskim narodnim pozorištem u Novom Sadu, Pozorištem na Terazijama, Bitef teatrom, Belef festivalom, Muzejem pozorišne umetnosti Srbije, Muzejem Narodnog pozorišta, Baletskom školom „Lujko Davičo“ u Beogradu, inostranim kulturnim centrima i ambasadama, reprezentativnim umetničkim udruženjima i sindikatima. Posebno

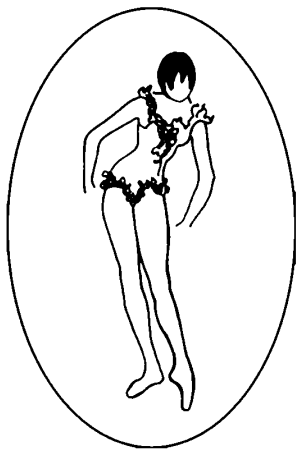
ističemo dugogodišnju uspešnu saradnju sa Ministarstvom kulture i informisanja Srbije koje finansijski podržava redovne troškove UBUSa i zajedno sa Sekretarijatom za kulturu grada Beograda i Opštinom Stari grad sufinansira projekte UBUSa. UBUS posebnu zahvalnost duguje Narodnom pozorištu u Beogradu koje je ustupilo kancelarijsku prostoriju za rad UBUSa i koje je višedecenijski domaćin mnogih naših manifestacija.

FUBUS

Sa ciljem da finansijski pomogne razvoj i stvaralaštvo u oblasti baletske umetnosti i umetničke igre u najširem smislu u Republici Srbiji, na osnovu inicijative Srđana Mihića, UBUS je 2009. osnovao **Fondaciju Udruženja baletskih umetnika Srbije (FUBUS)**.

OD 2012. I DALJE...

Od 2012. članovi Predsedništvo UBUSa su **Anđelija Todorović (predsednik)**, Jelena Kajgo (potpredsednik), Paša Musić-Popović, Rosa Milić i Iva Ignjatović. Članovi Umetničkog veća su Vladimir Logunov (predsednik), Snežana Vesković-Zablaćanski, Isidora Stanišić, Miloš Sofrenović i Nelka Lazović.

Logo UBUSa je crtež Dušana Ristića koji predstavlja primabalerinu Dušku Sifnios u karakterističnoj pozi iz baleta *Čudesni mandarin* Dimitrija Parlića, baleta koji je proslavio sve troje pomenutih umetnika.

Beograd, 2013. godine

U ime Predsedništva UBUS-a priredila Iva Ignjatović

Za ovaj osvrt na period osnivanja i delatnosti UBUS-a u minulih pedeset godina korišćeni su kao izvor:

dokumentacija UBUS-a, Stručna služba UBUS-a (Slavica Štrljić, Ivana Krsmanović), dokumentacija iz porodične arhive Mire Sanjine Šiljegović, dobijena dobrom voljom njenog sina Milovana Šiljegovića, sećanja i svedočenja Temire Pokorni, Vladimira Logunova, Višnje Đorđević i Ksenije Kecojević, kao i konsultacije sa Smiljanom Stokić, Ljubicom Rajković, Tamarom Antonijević i Ivanom Milovanović

ČLANOVI PREDSEDNIŠTVA, RADNA TELA I SARADNICI U PERIODU OD 1962. DO 2012. I DALJE...

(1962)

Predsedništvo – Mira Sanjina (predsednik), Branko Marković, Katarina Obradović,
Jasmina Puljo, Maga Mesarović, Živorad Mitrović, Rozalija Dobrovoljac
Nadzorni odbor – Boris Radak, Gradimir Hadži-Slavković, Vlada Olujić
Sekretar – Svetozar Dobrovoljac

(1977)

Predsedništvo - Vladimir Logunov (predsednik), Miodrag Mirković, Miodrag
Todorović, Lidija Pilipenko, Višnja Đorđević
Nadzorni odbor – Ljubiša Simić, Zoran Zakonović, Vera Filipović
Odbor za sprovođenje društvene samozaštite – Milovan Knežević, Zoja Begoli, Vesna Lečić
Umetnički savet - Dimitrije Parlić, Jelena Šantić, Radomir Vučić

(1984)

Predsedništvo – Jovanka Bjegojević (predsednik), Ljiljana Dulović, Marija Gruden,
Dušan Simić, Vesna Dubak, **Sekretar** - Ljubica Rajković

(1996-1998)

Predsedništvo – Višnja Đorđević (predsednik), Milica Bijelić (potpredsednik), Zoja
Begoli, Kosara Babić, Maja Kovačević, Snježana Vjetrović, Miloš Dujaković

(1998-2000)

Predsedništvo – Višnja Đorđević (predsednik), Milica Bijelić (potpredsednik), Tamara
Antonijević, Zoja Begoli, Maja Kovačević, Borislava Durić, Snježana Vjetrović
Sekretari – Ljubica Rajković i Borivoje Marković

(2000-2002)

Predsedništvo – Risto Mihić (predsednik), Ljubiša Nikolić (potpredsednik), Radomir
Vučić, Vera Filipović-Seferović, Biserka Demiri, Nenad Jeremić, Rosa Kuzmanović/Vera
Obradović-Ljubinković

(2002-2004)

Predsedništvo – Risto Mihić (predsednik), Vera Filipović-Seferović, Biserka Demiri,
Ljubiša Nikolić (potpredsednik), Vera Obradović-Ljubinković (potpredsednik) /
Smiljana Stokić, **Sekretar** – Slavica Štrljčić

(2004-2008)

Predsedništvo – Sonja Lapatanov (predsednik), Smiljana Stokić (potpredsednik),
Dubravka Maletić, Srđan Mihić, Boris Čakširan, **Sekretar** – Slavica Štrljčić

(2008-2012)

Predsedništvo – Sonja Lapatanov (predsednik), Smiljana Stokić (potpredsednik), Biljana
Knežević, Srđan Mihić, Vladimir Logunov / Marija Bajčetić
Umetničko veće – Ivana Milovanović (predsednik), Anđelija Todorović (potpredsednik),
Milica Zajcev, Kosovka Draslar, Danica Arapović
Sekretar – Slavica Štrljčić, **Organizator** – Ivana Krsmanović

(2012-)

Predsedništvo – Anđelija Todorović (predsednik), Jelena Kajgo (potpredsednik), Paša
Musić-Popović, Rosa Milić, Iva Ignjatović
Umetničko veće – Vladimir Logunov (predsednik), Snežana Vesković-Zablaćanski,
Isidora Stanišić, Miloš Sofrenović, Nelka Lazović
Sekretar – Slavica Štrljčić, **Organizator** – Jelena Mirković